

7/3074
62 90

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.33.610-33-50

Konu :Yazılı Soru Önergesi

23.03.12* 3705

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.00-44941 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Türkiye'nin bölgelere göre istihdam ve işsizlik verileri, iller bazındaki işsizlik ve istihdam durumu ile cinsiyetlere göre dağılımı ve işsizliğin yüksek olduğu bölge ve illerde eşitsizliğin giderilmesi için alınmış olan tedbirlerin neler olduğu hususlarını ihtiva eden Hakkari Milletvekili Sayın Adil KURT'a ait 7/3074 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye'de istihdam edilenlerin ve işsizlerin sayısı ve niteliklerine ilişkin bilgilerin veri kaynağı her ay Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından uygulanmakta ve yayımlanmakta olan hane halkı işgücü anketidir. Hane halkı işgücü anketinin bölgesel sonuçları yıllık bazda ve İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2 (26 Bölge) olarak açıklanmaktadır.

Bu doğrultuda, istihdam edilenlerin sayısı, işsiz sayısı, işgücüne katılım oranı, işsizlik oranı ve istihdam oranına ilişkin bilgiler cinsiyet ayrımında işgücü istatistikleri, hane halkı işgücü anketi sonuçları kapsamında yayımlanmakta olup, söz konusu göstergeler 2010 yılı için Tablo 1'de sunulmuştur. Bölgesel bazda 2011 yılı yıllık işgücü verileri 1 Mart 2012 tarihinde açıklanacaktır.

İl düzeyinde ihtiyaç duyulan temel işgücü göstergeleri modelleme çalışması ile elde edilmektedir. Bu çalışma neticesinde, il düzeyinde işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları üretilmekte olup, söz konusu göstergeler Tablo 2'de sunulmuştur. İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde cinsiyet ayrımı bulunmamaktadır.

İşsizliğin yüksek olduğu bölge ve illerde eşitsizliğin giderilmesi için Hükümetimizin başlıca aldığı tedbirler söz konusu bölgeler için kamu yatırımlarının artırılması, bölgesel gelişme program ve projelerinin uygulanması, özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi ve aktif işgücü piyasası programlarının uygulanmasıdır. Tüm yurt sathında faal olan kalkınma ajansları işsizliğin yüksek olduğu bölgelerde bu sorunun çözümüne yönelik özel çalışma, analiz ve destek programları da uygulayabilmektedir. Ayrıca Doğu Anadolu, Doğu Karadeniz ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdareleri de kurulmuştur. Bu çerçevede öne çıkan başlıca uygulamalar aşağıda özetlenmiştir.

Türkiye İş Kurumu tarafından sağlanan kaynaklar, il düzeyinde yapılan işgücü piyasası ihtiyaç analizine dayanarak İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının verdiği kararlar çerçevesinde Aktif İşgücü Programlarına kullanılmaktadır.

2009 tarihinde yürürlüğe giren 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımlarını Düzenleyen Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye'de ilk defa kapsamlı bir sektörel ve bölgesel düzeyde farklılaşan teşvik sistemine geçilmiştir. Bu sistemde ülkemiz Sosyo-Ekonomik

TABLO 1- KURUMSAL OLMAYAN NÜFUSUN CİNSİYETE GÖRE İŞGÜCÜ DURUMU (DÜZEY 2), 2010
(Bin kişi, 15+ yaş)

Bölge	İstihdam edilenler			İşsiz			İşgücüne katılma oranı (%)			İşsizlik oranı (%)			İstihdam oranı (%)		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
TOPLAM	22.594	16.170	6.425	3.046	2.088	959	48,8	70,8	27,6	11,9	11,4	13,0	43,0	62,7	24,0
TR10 (İstanbul)	3.947	2.988	959	658	455	202	47,8	71,9	24,0	14,3	13,2	17,4	41,0	62,4	19,8
TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	588	410	178	64	38	27	54,6	74,3	34,6	9,8	8,4	13,0	49,3	68,1	30,1
TR22 (Balıkesir, Çanakkale)	568	388	180	48	31	17	48,3	67,0	30,3	7,7	7,4	8,4	44,6	62,0	27,8
TR31 (İzmir)	1.303	906	397	231	137	95	50,1	69,9	31,2	15,1	13,1	19,2	42,5	60,8	25,2
TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	1.013	678	335	137	77	59	54,8	73,1	37,0	11,9	10,2	15,1	48,3	65,6	31,4
TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak)	960	681	279	79	57	22	48,2	70,6	27,1	7,6	7,7	7,4	44,5	65,1	25,1
TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)	1.140	834	305	128	89	39	47,1	68,9	25,5	10,1	9,6	11,4	42,3	62,3	22,5
TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	1.053	769	284	158	102	55	50,3	72,7	28,1	13,0	11,7	16,3	43,7	64,2	23,5
TR51 (Ankara)	1.442	1.063	379	198	125	73	46,7	68,7	25,3	12,1	10,5	16,1	41,1	61,5	21,3
TR52 (Konya, Karaman)	751	535	215	69	46	23	51,5	74,7	29,3	8,4	7,9	9,7	47,2	68,8	26,5
TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	984	654	330	118	71	47	57,6	76,5	39,0	10,7	9,8	12,5	51,4	69,0	34,2
TR62 (Adana, Mersin)	1.173	828	345	235	149	86	52,9	74,3	32,0	16,7	15,3	19,9	44,1	63,0	25,7
TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)	847	591	255	133	98	35	49,3	72,0	28,2	13,6	14,2	12,1	42,6	61,7	24,8
TR71 (Kırkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	455	326	128	51	39	12	46,3	69,7	24,7	10,1	10,6	8,8	41,6	62,3	22,5
TR72 (Konya, Sivas, Yozgat)	631	481	150	100	66	34	44,2	67,4	21,8	13,7	12,1	18,4	38,1	59,2	17,8
TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	378	239	139	46	32	14	52,2	68,4	36,8	10,8	11,7	9,4	46,6	60,4	33,4
TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)	287	178	109	26	13	13	55,3	69,7	41,7	8,3	6,8	10,5	50,8	65,0	37,3
TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	934	611	323	72	48	24	50,6	69,5	33,4	7,2	7,3	6,9	47,0	64,4	31,1
TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	1.037	620	416	68	49	19	58,2	71,3	45,4	6,1	7,3	4,4	54,6	66,1	43,4
TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)	354	235	119	24	19	4	52,8	72,2	33,9	6,2	7,6	3,4	49,5	66,7	32,7
TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	304	209	95	35	32	3	50,9	75,7	28,3	10,3	13,2	3,2	45,7	65,7	27,4
TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	485	344	141	66	47	19	47,4	70,5	26,3	11,9	12,0	11,6	41,8	62,0	23,2
TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	415	328	87	85	72	13	43,9	71,2	17,4	17,0	17,9	13,4	36,4	58,4	15,1
TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	614	489	125	85	72	13	44,8	72,3	17,6	12,1	12,8	9,4	39,4	63,0	15,9
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	563	470	93	85	80	5	33,5	58,7	9,8	13,1	14,5	4,7	29,1	50,2	9,3
TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	370	314	57	49	45	5	36,0	64,0	10,2	11,8	12,4	7,9	31,8	56,0	9,4
En düşük değer							33,5	58,7	9,8	6,1	6,8	3,2	29,1	50,2	9,3
En yüksek değer							58,2	76,5	45,4	17,0	17,9	19,9	54,6	69,0	43,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Not 1) Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2) İki bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

3) 2004-2006 yılı sonuçları yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir.

TABLO 2- İL BAZINDA TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ, 2010

	İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI	İŞSİZLİK ORANI	İSTİHDAM ORANI
1 Adana	50,9	19,1	41,2
2 Adıyaman	40,8	10,2	36,6
3 Afyonkarahisar	47,1	7,6	43,5
4 Ağrı	48,5	11,7	42,8
5 Amasya	51,6	6,7	48,2
6 Ankara	46,7	12,1	41,1
7 Antalya	58,6	11,1	52,1
8 Artvin	60,8	5,7	57,3
9 Aydın	53,1	13,5	45,9
10 Balıkesir	47,5	8,0	43,7
11 Bilecik	49,2	7,7	45,4
12 Bingöl	46,3	12,5	40,5
13 Bitlis	44,1	16,3	36,9
14 Bolu	51,0	10,6	45,5
15 Burdur	59,1	6,3	55,4
16 Bursa	48,4	10,5	43,3
17 Çanakkale	50,5	7,0	46,9
18 Çankırı	51,3	9,1	46,6
19 Çorum	51,4	6,5	48,1
20 Denizli	54,6	11,2	48,5
21 Diyarbakır	31,8	13,5	27,5
22 Edirne	55,2	9,2	50,1
23 Elazığ	47,7	12,6	41,6
24 Erzincan	53,4	6,1	50,1
25 Erzurum	52,0	6,5	48,6
26 Eskişehir	42,7	10,5	38,2
27 Gaziantep	45,4	13,4	39,3
28 Giresun	58,0	6,0	54,5
29 Gümüşhane	58,8	5,8	55,4
30 Hakkari	40,1	17,4	33,1
31 Hatay	50,0	13,9	43,0
32 Isparta	51,2	12,0	45,0
33 Mersin	55,3	14,1	47,5
34 İstanbul	47,8	14,3	41,0
35 İzmir	50,1	15,1	42,5
36 Kars	52,2	7,4	48,3
37 Kastamonu	56,3	6,4	52,7
38 Kayseri	44,0	14,1	37,8
39 Kırklareli	53,6	10,8	47,8
40 Kırşehir	43,5	10,8	38,8
41 Kocaeli	48,2	13,8	41,6
42 Konya	50,7	8,2	46,5
43 Kütahya	46,7	6,5	43,7
44 Malatya	47,8	9,5	43,3
45 Manisa	49,3	8,1	45,4
46 Kahramanmaraş	49,2	12,8	42,9
47 Mardin	36,5	9,1	33,2
48 Muğla	56,8	10,5	50,9
49 Muş	42,1	16,4	35,2
50 Nevşehir	50,0	8,4	45,8
51 Niğde	47,2	9,4	42,8
52 Ordu	58,1	5,9	54,6
53 Rize	61,8	6,0	58,1
54 Sakarya	52,5	11,4	46,5
55 Samsun	50,8	7,8	46,8
56 Siirt	33,3	12,7	29,1
57 Sinop	56,5	8,7	51,6
58 Sivas	42,2	13,6	36,5
59 Tekirdağ	55,1	9,6	49,8
60 Tokat	49,3	6,7	46,0
61 Trabzon	56,4	6,3	52,8
62 Tunceli	45,3	11,5	40,1
63 Şanlıurfa	35,5	12,4	31,1
64 Uşak	48,5	7,8	44,7
65 Van	45,0	17,2	37,3
66 Yozgat	46,9	12,7	40,9
67 Zonguldak	52,2	10,7	46,6
68 Aksaray	48,7	9,2	44,2
69 Bayburt	57,5	4,7	54,8
70 Karaman	53,4	8,5	48,8
71 Kırıkkale	42,4	12,0	37,3
72 Batman	36,6	11,7	32,3
73 Şırnak	38,7	11,2	34,4
74 Bartın	54,6	10,2	49,0
75 Ardahan	55,3	7,5	51,2
76 Iğdır	51,0	11,1	45,3
77 Yalova	49,6	14,4	42,5
78 Karabük	51,4	11,5	45,5
79 Kilis	49,2	10,1	44,2
80 Osmaniye	46,5	14,4	39,8
81 Düzce	52,7	13,4	45,6

Gelişmişlik Endeksine göre 4 bölgeye ayrılmıştır. Her bölgede desteklenecek sektörler ayrı ayrı belirlenmiştir. Anılan kararın güncellenmesine yönelik olarak Ekonomi Bakanlığının koordinasyonunda, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Bakanlığımız işbirliğiyle ve ilgili kuruluşların katkılarıyla sürdürülen çalışmalar son aşamaya gelmiştir. Bu çalışmalarda, sistemin geliştirilmesine ilişkin alternatifler değerlendirilmiş, bölgesel ve sektörel teşvik sistemi kapsamında rekabet gücünü artıracak öncelikli sektörlerin geliştirilmesi ve bölgelerin kalkınmasına katkı sağlayacak ilave düzenlemelerin yapılması öngörülmüştür.

2008 yılında yürürlüğe konulan GAP Eylem Planı kapsamında 2012 yılı itibarıyla Güneydoğu Anadolu Projesi'nin büyük ölçüde tamamlanması hedeflenmiştir. 2008-2011 döneminde bu çerçevede tahsis edilen yatırım tutarı 2011 fiyatları ile yaklaşık 12 milyar TL olmuştur. GAP Master Planı'na göre Projenin tamamlanması ile birlikte toplam 3,8 milyon kişinin istihdama kazandırılacağı öngörülmüştür.

2010 yılı işsizlik oranı Türkiye ortalamasından (yüzde 11,9) yüksek olan bölgelerdeki kalkınma ajanslarına Merkezi Hükümet Bütçesinden aktarılan kaynaklar, işsizlik oranları ile ilintili şekilde ekteki Tablo 3'te sunulmaktadır. Toplam 26 bölgeye ayrılan birikimli kaynak toplamının (1.158.292.000 TL) yaklaşık yüzde 50'si (536.551.400 TL) söz konusu 10 bölgeye aktarılmıştır.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

EKLER :

Ek 1-Tablo (3 sayfa)

TABLO 3- İşsizlik Oranı Türkiye Ortalamasından Yüksek Olan Bölgelerdeki Kalkınma Ajanslarına Kaynak Aktarımı (Bin TL)

Bölge Merkezi İl Renkli Gösterilmiştir	2008 Yılı Kaynak Transferi	2009 Yılı Kaynak Transferi	2010 Yılı Kaynak Transferi	2011 Yılı Kaynak Transferi	2012 Yılı Transfer Ödeneği	2010 Yılı İşsizlik Oranı (%)
TRB2 Bitlis, Hakkari, Muş, Van	-	16,821	21,220	9,132	17,470	17
TR62 Adana, Mersin	21,495	28,151	24,919	4,775	15,878	16.7
TR31 İzmir	18,148	19,426	22,339	4,480	14,180	15.1
TR10 İstanbul	-	18,328	21,579	4,193	16,046	14.3
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	-	4,095	16,098	3,304	15,640	13.7
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	-	4,488	16,583	3,343	16,476	13.6
TRC2 Diyarbakır, Şanlıurfa	-	9,314	21,247	4,237	17,671	13.1
TR42 Bolu, Düzce, Kocaeli, Sakarya, Yalova	-	3,869	14,215	2,991	14,948	13
TRC1 Adıyaman, Gaziantep, Kilis	-	0	19,043	3,761	15,909	12.1
TR51 Ankara	-	0	12,701	4,497	13,543	12.1
TOPLAM	39,643	104,492	189,942	44,713	157,761	-